

teljsko podporno društvo“, in glavni namen mu bode, podpirati slovenske pisatelje z denarno pomočjo ter s tem pospeševati slovensko literarno delavnost; tudi mnogi drugi paragrafi pravilom starega društva so se bistveno preuredili. Člani so mu ustanovniki, pravi, podporni in častni. Ustanovnik postane, kdor plača 50 gld. skupaj, ali pa v petih letnih obrokih. Pravi član more biti samó slovenski pisatelj, kateri je pisal ali piše za tisk v slovenščini, naj stanuje kjer koli, in kateri plačuje po 3 gld. na leto. Podpornik društva je vsak, kdor plačuje na leto po 2 gld. Društvo vodi odbor, sestavljen iz predsednika in 6 odbornikov, ki morajo vsi stanovati v Ljubljani ali v nje obližji. Odbor se je volil še po starih pravilih in izvoljeni so bili: za predsednika dr. Jos. Vošnjak, za njegovega namestnika Fr. Levec, za tajnika prof. And. Senekovič, za blagajnika Vaso Petričič in za odbornike: dr. H. Dolenc, Ivan Hribar, prof. M. Pletersnik, prof. A. Raič in dr. Ivan Tavčar. Ta začasni odbor je nova pravila te dni vložil pri c. kr. deželni vladi kranjski, da jih potrdi. Doslé je društvu pristopilo 30 pravih in 51 podpornih članov.

Razne novice. G. Jan. Lego v Pragi je bil v občnem zboru „Maticе Slovenske“ dné 8. aprila t. l. izvoljen za častnega člana zaradi obilih svojih zaslug za društvo. — Vinko Potočin na Zidanem Mostu je v svoji oporoki volil 500 gld. „Matici Slovenski“. — G. Fr. Levstik je v ljubljanski licejalni knjižnici med knjigami Kopitarjevimi našel podobo slovenskega pisatelja o. Marka Pohlina. — G. Simon Rutar, c. kr. gimn. profesor v Spletu, imenovan je za dopisujočega člana c. kr. osrednje komisije za ohranitev starih stavbinskih spomenikov na Dunaji. — G. A. Funtek je na slovenski jezik preložil Baumbachovega „Zlatoroga“. Knjigo izdá Bamberg. — V „Slovanskem Sborniku“ (št. 5) priobčuje B. Popelka članek „Sigmund svob. pan Zois, mecenaš slovensky.“ Spis je posnet po Kopitarjevi avtobiografiji.

Novi grobovi. — Sredi januarija meseca je pokosila v Moskvi bridka smrt načelnika ruskih arhajalогоv, Aleksěja Sergějeviča Uvarova. — Družina Uvarovlja je v ruski povestnici jako znana; kakor kaže že ime, izvora je tatarskega. Za kneza Vasilja Dmitrijeviča (1389—1402) prešel je prednik Uvar iz zlate horde na rusko stran ter bil uplenjen. Tudi oče našega pokojnika, Sergěj, odlikoval se je v ruski književnosti ter je bil več časa minister in predsednik peterburške akademije znanosti. Mnogo je storil za narodno šolstvo; ustanovil je univerzo v Kijevu, mnogo muzejev, knjižnic in drugih znanstvenih in občekoristnih naprav. Sin njegov, Aleksěj, porojen l. 1828., bil je očetu svojemu ves podoben. Ko dovrši studije svoje v Peterburgu, odide v Berlin in za mejo, kjer je obiskaval še razna vseučilišča. Kakor oče, stopi potem v službo pri ministerstvu inostranih stvari. L. 1853. je bil poslan v carjevo pisarno. Za krimske vojske je vodil „opolčenje“ svojih kmetov. Potem prestopi zopet v carjevo pisarno, kjer ostane do l. 1856., tedaj je imenovan za adjutanta guvernerju moskovskega okraja; l. 1858. pa postane član komisije za zidanje velike moskovske cerkve Odrešenikove v spomin, kako se je ruska zemlja rešila Napoleona. Že 1848. l. je počel v južni Rusiji izkopavati in zbirati starine; najbolj pa se je povzdignilo njegovo delovanje, ko se je v Moskvi ustanovilo arhajaloško društvo. Izmed njegovih del so posebno znamenita tista, ki se tičejo starin v južni Rusiji ob Črnem morji, potem naroda Merskega, ki je bival v jaroslavski in vladimirski guberniji. L. 1881. je izdal „rusko starinoslovje“, ki je posebno za „kameniti vek“ znamenito delo. Predsednik moskovskega arhajaloškega društva je ustanovil časopis „Drevnosti“ in skrbel posebno za arhajaloške kon-

grese, v katerih so se učenjaki pogovarjali in brali učene razprave. Šestega in zadnjega je sklical lani v Odesi. Sploh ni ta izvrstni mož hranil novcev, kadar je bilo treba kakor si koli pomagati znanosti in domovini. V Porečji kraj Moskve je imel tako knjižico, da se ji more na stran postaviti le malo vseučilišnih bibliotek: v nji nahajaš najimennitnejša dela vseh evropskih jezikov. Pravijo, da šteje zdaj sto tisoč odbranih del. Vsakega leta je dajal peterburški akademiji po 3000 rubljev za nagrade. Ne menj bogat od knjižnice njegove je muzej, ki ji je pridružen ter hrani v sebi brez števila dragocenih in znamenitih starin. Iz rečenega morejo naši bralci razvideti, kako res bridka je izguba takega moža! *—*

Srbska književnost. (Konec.) Direktor narodne biblioteke, arhimandrit Dučić piše razpravo „Jepiskopije zetske i dabarske“. — Ilarion Ruvarac, arhimandrit v Grgetegu, jako znamenit in kritičen raziskovalec srbske zgodovine, izdal je knjigo „Dve studentske rasprave“. V nji podaja: 1) Pregled domačih izvora stare srpske povestnice“ kjer našteva vse vire za srbsko zgodovino, kolikor jih je bilo znanih l. 1856, ko je pisatelj to delce, tedaj še dijak na Dunaji, poslal med ljudi, druga razprava je „Prilog ispitivanju srpskih junačkih pesama“, kjer razpravlja kake vrednosti so narodne pesmi za zgodovinske preiskave in koliko se smemo na nje zanašati. Da pa bosta razpravi še dan danes lahko rabni, pridejal jima je pisatelj vsaki še svoj dodatek, kjer se ozira na knjige in razprave, ki se tičejo njegovega vprašanja in so izšle od l. 1856. do danes. — Že iz tega, kar smo do sedaj povedali, razvidi se, da visoka duhovščina pravoslavna jako marljivo preiskuje domačo zgodovino. — Za l. 1884. izšel je šesti zvezek „Godišnjice Nikole Čupića“ ter obsega med drugim razpravo ministra Novakovića, po kateri se je določil novi grb za srbsko kraljestvo; v drugem delu se razpravlja posebno literatura srbske heraldike od početka XVII. stoletja; v „Odlomcih iz istorije Beograda“ nadaljuje neimenovan pisatelj svojo že v petem zvezku „Godišnjice“ pričeto razpravo, v tretji razpravi hoče Ljubomir Kovačević, direktor učiteljsišča beogradskega, dokazati, da ni kralj Vukašin ubil cara Uroša, kar trdi arhimandrit Ruvarac nasproti Srečkoviću in Kačanovskemu. — Pri Pajeviću v Novem Sadu je izšla knjiga: Ustanak u Bosni od 1875—1878 god. Gragja za noviju srpsku istoriju rata za oslobogjenje“. — Profesor M. Milovanović v Šapcu je napisal studijo Rusó, Pestaloci i Komenski, tri najveća pro-roka svih vremena i naroda. Beograd 1884“. V ti studiji hoče pisatelj podati nekako podlogo svojemu obširnemu delu „o vzgoji in omiki“. — Profesor Srečković napisal je delo „Istorija srpskog naroda“, katerega prvi del je izšel in obsega dobo srbskih županov (600—1159). Pisatelj je precej bojažljiven; posebno rad se prepira z Drinovom in Golubinskim; neobjektiven je v stvareh pravoslavne in katoliške cerkve in precej nekritičen tedaj, če zaide na filološko polje. Navzlic tem oskudnostim smé se knjiga vsakemu priporočiti, kdor se hoče natanše seznaniti s staro srbsko zgodovino. — Napósled povemo še čestitim bralcem, da je srbska vlada kupila od Vukove hčere pravico Vukovih del; tako upamo, da bo kmalu mogoče, da se vsak preskrbi z izbornimi deli tega srbskega veleuma, kar do zdaj ni bilo tako lahko mogoče; saj je le malo kdo vedel, kje je poiskati Vukovo hčer, katera je knjige prodajala. — V Novem Sadu je začel izhajati nov lep-sloven list srbski. Imenuje se „Stražilovo“ in izdaje ga po jeden pot na teden tis-karna dra. Svet. Miletića. Iz prvih števil se vidi, da je list prav dobro ure-dovan.

III.